

تمایز اشريشیا کلی و شیگلا از سایر انتروباکتریاسه ها با استفاده از تکثیر ژن *IamB*

جمیله نوروزی^۱، رمضان رجب نیا^۲، سیده مریم چناری^{*}

استاد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، گروه میکروبیولوژی، آستادیار، مرکز تحقیقات بیماری های عفونی، دانشگاه علوم پزشکی بابل

۳ کارشناس ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، گروه میکروبیولوژی

چکیده

سابقه و هدف: وجود جلای فلزی و تخمیر لاکتوز برای شناسایی و تمایز اشريشیا کلی از سایر انتروباکتریاسه ها سال هاست که در آزمایشگاهها مورد استفاده قرار می گیرد. اما این روش ها اشکالاتی رانیز در تشخیص دقیق اشريشیا کلی به همراه دارد. در این مطالعه برای اولین بار در ایران با استفاده از تکنیک PCR به بررسی ژن *IamB* به منظور تمایز اشريشیا کلی و شیگلا از سایر اعضای انتروباکتریاسه جدا شده از نمونه های بالینی و آب های سطحی شهر بابل پرداخته شد.

مواد و روش ها: در این پژوهش به صورت مقطعی - توصیفی بر روی ۱۰۰ نمونه بالینی جدا شده بیماران مراجعه کننده به مراکز درمانی و ۳۰ نمونه آب های سطحی شهر بابل انجام شد. تمامی نمونه ها بر روی محیط های ائوزین متیلن بلو و بلاد آگار کشت داده شدند. کلنی های رشد کرده با انجام تست های بیوشیمیابی شناسایی گشتند. سپس DNA نمونه ها استخراج و ژن *IamB* با استفاده از روش PCR تکثیر گردید. یافته ها: تمامی ۱۳۰ نمونه کشت داده شده بر روی محیط های بلاد آگار و ائوزین متیلن بلو رشد کردند. در این پژوهش تمامی سویه های اشريشیا کلی (۴۰ مورد) و شیگلا (۳۰ مورد) مورد پژوهش به میزان ۱۰٪ ژن *IamB* را داشتند. اما در هیچ یک از باکتری های سالمونلا و کلبسیلا (هر کدام ۳۰ مورد) ژن یاد شده وجود نداشت.

نتیجه گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که پایش ژن *IamB* یک روش مناسب برای جداسازی اولیه اشريشیا کلی و شیگلا از سایر اعضای انتروباکتریاسه می باشد.

واژگان کلیدی: انتروباکتریاسه، اشريشیا کلی، شیگلا، *IamB*

پذیرش برای چاپ: اردیبهشت ۱۳۹۰

دریافت مقاله: بهمن ۱۳۸۹

برخی از این ارگانیسم های روده ای مانند اشريشیا کلی و کلبسیلا قسمتی از فلور طبیعی انسان بوده و گاهی ایجاد بیماری می کنند. در حالی که برخی دیگر مانند سالمونلا و شیگلا به عنوان پاتوژن های اصلی شناخته شده اند (۱). اشريشیا کلی مهم ترین عضو خانواده بزرگ انتروباکتریاسه می باشد. برخی از تیپ های این باکتری با آسیب مستقیم و یا تهاجم بافتی ایجاد اسهال می نمایند (۲).

مقدمه

خانواده انتروباکتریاسه گروه بزرگ و ناهمگونی از باسیل های گرم منفی می باشند که در روده انسان و حیوانات زندگی می کنند.

(*) آدرس برای مکاتبه: تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، دانشکده علوم پایه.

تلفن: ۰۹۳۵۵۰۲۳۷۰۵

پست الکترونیک: maryamchenary@yahoo

اعضای انتروباکتریاسه جدا شده از نمونه‌های بالینی و آب‌های سطحی شهر بابل پرداخته شد.

مواد و روش‌ها

الف) جمع آوری نمونه‌ها: این پژوهش به صورت مقطعی- توصیفی بر روی ۱۰۰ نمونه بالینی شامل ادرار بیماران مبتلا به عفونت ادراری، آبسه، زخم و مدفوع بیماران مراجعه کننده به مراکز درمانی شهرستان بابل و نیز ۳۰ نمونه از آب‌های سطحی این شهرستان انجام پذیرفت. تمامی نمونه‌ها پس از جمع آوری به آزمایشگاه میکروب‌شناسی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل انتقال داده شدند.

ب) کشت و جداسازی: در ابتدا تمامی نمونه‌ها بر روی محیط‌های بلادآگار و اوزین متیلن بلو (EMB) کشت داده شده و به مدت ۱۸-۲۴ ساعت در دمای ۳۷ درجه سانتی‌گراد گرم‌گذاری شدند. سپس کلتهای خالص با استفاده از تست‌های بیوشیمیایی سیمون سیترات، اوره آر، لاکزین دکربوکسیلаз، اورنیتین دکربوکسیلاز، آرژنین دهیدرولاز، TSI، SIM و MR/VP از نظر جنس و گونه شناسایی شدند. کلتهای خالص هر یک از جدایه‌ها تا انجام مراحل بعدی در دمای ۲۰- درجه سانتی‌گراد نگهداری گردیدند (۱۰).

ج) استخراج DNA و PCR: به منظور استخراج DNA از کیت High Pure Template Preparation آلمان استفاده شد. به منظور تکثیر قطعه *JamB* از پرایمرهای Roche استفاده شد. به منظور تکثیر قطعه *JamB* از پرایمرهای F: 5'-CTGATCGAATGGCTGCCAGGCTCC-3' و R: 5'-CAACCAGACGATAGTTATCACGCA-3' استفاده گردید (۱۱). واکنش PCR به منظور تکثیر قطعه مورد نظر با حجم نهایی ۵۰ میکرولیتر شامل: ۳۰ میکرولیتر آب دیونیزه، ۵۰ میلی مolar KCl، ۵۰ میلی مolar Tris-HCl، ۰/۲ پیکو مول از هر پرایمر، ۰/۲ میلی مolar dNTPs، ۱/۵ Taq DNA پلی مراز گرفت. واکنش PCR در دستگاه ترموسایکلر (corbet)، استرالیا) با شرایط دمایی ۵ دقیقه و اسرشست شدن ابتدایی در دمای ۹۴ درجه سانتی‌گراد و در ادامه ۳۵ چرخه شامل و اسرشست شدن در دمای ۹۴

شیگلا از علل مهم ایجاد اسهال خونی در سراسر جهان بوده که منجر به تخریب سلول‌های اپیتلیال مخاط روده می‌گردد. برخی از سویه‌های این باکتری تولید انتروکسین و شیگا توکسین می‌نمایند که شباهت زیادی به وروتوکسین تولیدی توسط سویه O157:H7 از اشريشياکلی دارند. شیگا توکسین و وروتوکسین موجب بروز سندروم اورمیک همولیتیک می‌شوند (۳). عفونت‌های سالمونلای در تمامی نقاط دنیا منتشر بوده و التهاب حاد روده و تب تیفوئید از شایع‌ترین علایم آن به شمار می‌آیند (۴). کلبسیلا بزرگ‌ترین کپسول را در میان جنس‌های انتروباکتریاسه دارد. این کپسول تمام سطح سلول را پوشانده و باعث ایجاد مقاومت در برابر بسیاری از مکانیسم‌های دفاعی میزبان می‌گردد. این میکروارگانیسم‌ها عوامل مهمی در عفونت‌های بیمارستانی محسوب می‌شوند (۵).

ژن *JamB* پروتئین اینتگرال غشای خارجی به نام پروتئین LamB را کد می‌کند. این پروتئین تراپیمی از زیر واحدهای مشابه است که هر یک از ۱۸ رشته متصل به هم به شکل بشکه‌های B تشکیل شده‌اند. هر زیر واحد یک منفذ پر از آب به قطر ۵-۶ آنگستروم دارد که به طور انتخابی به مالتوز و مالتودکسترین‌ها نفوذ پذیر می‌باشدند. همچنین پروتئین LamB گیرنده برخی از فائزها مانند λ و TP1 می‌باشد (۶ و ۷). در مطالعات اخیر ارتباط ژنتیکی بین اشريشياکلی و شیگلا مشخص شده است. به طوری که بررسی تشابه DNA نشان داده است که جنس شیگلا شباهت زیادی به اشريشياکلی دارد (۸). به منظور تشخیص بیماری‌های عفونی استفاده از روش‌های باکتریولوژی مانند کشت میکروارگانیسم‌ها در محیط‌های انتخابی و شناسایی سویه‌ها با توجه به مرفلوژی و خصوصیات بیوشیمیایی آن‌ها بسیار زمان بر می‌باشد. وجود جلای فلزی و تخمیر لاكتوز برای شناسایی و تمایز اشريشيا کلی از سایر اعضای انتروباکتریاسه سال‌هاست که در آزمایشگاه‌ها مورد استفاده قرار گرفته است. اما این روش‌ها اشکالاتی را نیز در تشخیص دقیق اشريشيا کلی به همراه داشته است. در سال‌های اخیر، استفاده از تکنیک PCR تشخیص باکتری‌ها را در مدت زمان کوتاهی امکان پذیر کرده است (۹). در این مطالعه برای اولین بار در ایران با استفاده از روش PCR به بررسی ژن *JamB* به منظور تمایز اشريشيا کلی و شیگلا از سایر

جدول ۱: نمونه‌های جدا شده از مراکز درمانی و آب‌های سطحی شهرستان بابل.

نوع نمونه	اشريشيا كلي	كلبيسلا	شيگلا	ساملونلا	جمع کل
باليني	(٪۲۵) ۲۵	(٪۲۵) ۲۵	(٪۳۰) ۳۰	(٪۲۰) ۲۰	(٪۱۰۰) ۱۰۰
محيطي	(٪۵۰) ۱۵	(٪۶۷) ۵	-	(٪۳۰/۳۳) ۱۰	(٪۱۰۰) ۳۰
جمع	(٪۳۰/۷۶) ۴۰	(٪۲۳/۰۸) ۳۰	(٪۲۳/۰۸) ۳۰	(٪۲۳/۰۸) ۳۰	(٪۱۰۰) ۱۳۰

باکتری اشريشيا کلي و ۳۰ شيگلاي جدا سازی شده هر کدام به طور ۱۰۰٪ دارای ژن *IamB* بودند (شکل ۱). اما در هیچ یک از باکتری های سالمونلا و کلبسیلا چنین باندی مشاهده نگردید.

بحث

در آزمایشگاه های میکروب شناسی، باکتری اشريشيا کلي با کشت بر روی محیط اثوزین متیلن بلو (EMB) و ایجاد جلاي فلزی شناسایی می گردد. اما اصولاً هر باکتری که بتواند لاکتوز را تخمیر و محیط کشت را به شدت اسیدی نماید مانند برخی از گونه های انتروباکتر و سیتروباکتر نیز می تواند بر روی این محیط جلاي فلزی ایجاد کند. این مساله به نوع، کیفیت و چگونگی ساخت محیط کشت و pH آب مقطر مصرفی بستگی دارد و از این رو فاکتور تشخیصی مناسبی نمی باشد. زیرا برخی از گونه های اشريشيا مانند اشريشيا ایناکتیو (*E. inactive*) به دلیل ناتوانایی تخمیر لاکتوز و یا تخمیر دیر هنگام آن جلاي فلزی نیز ایجاد نمی نمایند (۱۲).

ویلسونویل (Wilsonville) نیز در سال ۲۰۰۸ این مطلب را تأکید و بیان داشت که به دلیل غیر اختصاصی بودن محیط کشت اثوزین متیلن بلو در شناسایی اشريشيا کلي و ساير باکتری های تخمیر کننده، به آزمایش های دیگری برای تشخیص دقیق باکتری ها نیاز می باشد (۱۳).

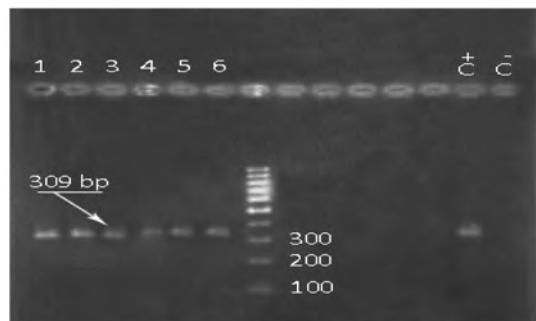
بع (Bej) و همکاران در سال ۱۹۹۰ برای شناسایی کلی فرم ها از نمونه های آب از محیط های کشت اختصاصی و تست های افتراقی استفاده نمودند. آن ها همچنین برای آن که بتوانند این باکتری ها را سریع تر از روش های بیوشیمیایی شناسایی کنند از واکنش PCR

درجه سانتی گراد به مدت ۴۵ ثانية، اتصال در دمای ۵۰ درجه سانتی گراد به مدت ۴۵ ثانية، طویل شدن در دمای ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۱ دقیقه و در نهایت طویل شدن نهایی در دمای ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۵ دقیقه انجام شد. محصول PCR به ژل آگاروز ۱/۵ درصد منتقل و در ولتاژ ۷۰ ولت به مدت ۴۵ دقیقه برداری شد و باندها مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج

الف) جدا سازی باکتری های: در مجموع ۱۳۰ نمونه بالینی و محیطی به ترتیب از مراکز درمانی و آب های سطحی شهرستان بابل جمع آوری گردید. تمامی نمونه های کشت داده شده بر روی محیط های بلا د آگار و اثوزین متیلن بلو رشد کردند. باکتری های رشد کرده بر اساس تست های بیوشیمیایی و مطابق با جداول تشخیصی میکرو بیولوژی شناسایی شدند (جدول ۱).

ب) شناسایی ژن *IamB*: نتایج PCR نشان دهنده حضور باند ۳۰۹ جفت بازی و تکثیر ژن *IamB* بود. در این پژوهش از ۴۰

شکل ۱: نتایج حاصل از الکتروفورز محصول PCR. ستون های ۱ تا ۶ نشان دهنده حضور ژن *IamB* (۳۰۹bp) (M) سایز مارکر (۱۰۰bp)، C- (C-) کنترل منفی، C+ (C+) کنترل مثبت.

شناسايی سويه‌های پاتوژني که توانايی تخمیر برخی از قندها و مشخصات ديگر اشريشيا کلي را بيشتر از شيجلا داشتند، موضوع بغرنج و پيچيده‌تر گردید. اين ارگانيسما به عنوان فرم‌های پاتوژنيک اشريشيا کلي تلقی شدند. اما اکنون واضح به نظر می‌رسد که سويه‌های شيجلا گروه گسته و مجزا‌ي از اشريشيا کلي نمی‌باشد و حتی يك زيرگونه را نيز تشکيل نمی‌دهند. به همين دليل پژوهشگران تمامی سويه‌های شيجلا را به عنوان فرم‌های اشريشيا کلي می‌شناسند^(۱۸).

امروزه مطالعات تشابه DNA نشان داده است که شيجلا در جنس اشريشيا کلي قرار می‌گيرد. در مطالعه حاضر نيز باكتري های اشريشيا کلي و شيجلا هردو توانستند با استفاده از روش PCR ژن *IamB* را تكثير نمایند. اما اين رويداد در باكتري های سالمونلا و كلسيلا مشاهده نگردد. بنابراين می‌توان نتيجه گرفت که احتمالاً باكتري های اشريشيا کلي و شيجلا در يك گروه قرار دارند. اما سالمونلا و كلسيلا باید در گروه جداگانه‌اي طبقه‌بندی شوند.

نتيجه‌گيري

برای جدادازی اشريشيا کلي و شيجلا از ساير اعضای انتروباكتيريا به دليل شباهت مورفولوژيکي و بيوشيمياي باكتري های خانواده انتروباكتيريا، بهتر است ابتدا ارزيزابي وجود ژن *IamB* انجام شود و سپس با استفاده از تست‌های بيوشيمياي اين دو باكتري از يكديگر تفکيك گردد.

تشکرو قدردانی

نويسندگان اين مقاله از کارشناس محترم آزمایشگاه دانشگاه علوم پزشكى بابل آقاي مقداد باقرى و خانم‌ها فاطمه آهنگرkanii، مهتاب عليجان پور، ناديا قاسميان به دليل همكارى صميمانه در اجرای اين پژوهش کمال امتنان را دارند.

برای تكثير ژن‌های *IacZ* و *IamB* استفاده نمودند^(۱۱).

آسنسي (Asensi) و همكاران در سال ۱۹۸۱ باكتري های اشريشيا کلي و سالمونلا را از نمونه‌های مرغ جدادازی گردند. آن‌ها برای شناسايی سريع‌تر اين باكتري ها از روش Multiplex PCR استفاده نمودند. همچنان آن‌ها برای تشخيص اشريشيا کلي از ژن *IamB* استفاده گردند^(۹). اما در مطالعه حاضر با استفاده از روش PCR اقدام به تكثير ژن *IamB* گردید.

در گذشته به طور معمول گروه بندی گونه‌های شيجلا مانند بسياري از باكتري های ديگر بر اساس خصوصيات فيلوجني و يا منشا آن‌ها پايه‌گذاري شده بود. بعدها کلیدهایي برای گروه‌بندی ويزگي هایي مانند مصرف سوبسترا و فعالیت‌های آنزيمی پيشنهاد شد. اما امروزه با توجه به توسعه روش‌های مولکولي پيشنهادات جديدي در مورد گروه بندی شيجلا ارائه شده است^(۱۴).

مارتينز (Martinez) و همكارانش در سال ۲۰۰۴ با مطالعه بر روی ژن‌های كلسيلا درپي اصلاح گروه‌بندی اين باكتري برآمدند. اين محققين بيان داشتند که مشخصات فنتوپي در بين سويه‌های خويشانند بسيار متنوع است و در سويه‌های مختلف در توانايی استفاده از يك سوبستراي معين تفاوت‌هایي وجود دارد. بنابراين استفاده از سوبسترا نمي‌تواند استدلال قابل اطمیناني برای گروه‌بندی باشد^(۱۵). همچنان سو (So) و همكاران در سال ۱۹۹۴ گزارش گردند که اطلاعات فنتوپي در برخی از باكتري ها یافت می‌شود که با ساير ارزيزابي های گروه بندی در تضاد می‌باشند^(۱۶). ولچ (Welch) و همكاران نيز در سال ۲۰۰۲ بيان داشتند که اطلاعات به دست آمده از توالی‌يابي ژن‌ها با گروه‌بندی رايج باكتري های روده‌اي در تضاد می‌باشند^(۱۷).

پوپو (Pupo) و همكاران در سال ۲۰۰۶ در كشور استراليا اظهار داشتند که باكتري های شيجلا و اشريشيا کلي به دليل رابطه خويشاندي بسيار نزديکي که با يكديگر دارند هميشه مورد توجه بوده‌اند. اما یافتن خصوصياتي که بتوانند سويه‌های شيجلا را از اشريشيا کلي متمايز نمایند در تست‌های تشخيص پزشكى ضروري است. در گذشته عدم توانايی در تخمیر قند لاكتوز و غيرمتحرک بودن شيجلا به عنوان فاكتوری در جدادازی اين باكتري ها از اشريشيا کلي مطرح بوده است. اما در دهه ۱۹۴۰ با

References

1. Messaoudi A, Wagenlehner F. Identification of meat-isolated *Enterobacteriaceae* by an insilico-ARDRA approach. *Emir J Food Agric.* 2010; 22 (2): 91-102.
2. Renato H.o, Stoppe NC, Ines MZ, Ottoboni M. Identification of *Escherichia coli* form groups A, B1, B2 and D in drinking water in Brazil. *J Water Health.* 2007; 5 (2): 256-289.
3. Nicolas X, Granier H, Le Guen P. Shigellosis or bacillary dysentery. *Presse Med.* 2007; 36(11): 1606-1618.
4. Nolan CM, Laborde MA, Howell RT, Robbins JB. Identification of *Salmonella typhi* in faecal specimens by antiserum-agar method. *J Med Microbiol.* 1980; 13 (5): 373-377.
5. Kamatchi C, Magesh H, Sekhar U, Vaidyanathan R. Identification of clonal clusters of *Klebsiella pneumoniae* isolates from Chennai by extended spectrum beta lactamase genotyping and antibiotic resistance pheno-typing analysis. *Am J Infect Dis.* 2009; 5(2): 74-82.
6. Andersen C, Bachmeyer C, Tauber H, Benz R, Wang J, Michel V, Newton SM, Hofnung M, Charbit A. In vivo and in vitro studies of major surface loop deletion mutants of the *Escherichia coli* K-12 maltoporin: contribution to maltose and maltooligosaccharide transport and binding. *Mol Microbiol.* 1999; 32 (3): 851-867.
7. Clement JM, Neagebaur H. LamB maltose outer membrane porin (maltoporin) *Escherichia coli* str.K12 sub-str. MG1655. *Wikigenes.* 2008; 54 (6): 364-373.
8. Lan R, Reeves PR. *Escherichia coli* in disguise: molecular origins of *Shigella*. *Microbes Infect.* 2002; 4(11): 1125-1132.
9. Asensi GF, Rodriguez DP, Silva JT, Paschoalin VMF. Isolation and identification of *E. coli* and *Salmonella* in chicken rinse through microbiological and molecular methods. *Appl Environ Microbiol.* 1981; 41(2): 647-53.
10. Murphy CP, Reid-Smith RJ, Boerlin P, Weese JS, Prescott JF, Janecko N, Hassard L, McEwen SA. *Escherichia coli* and selected veterinary and zoonotic pathogens isolated from environmental sites in companion animal veterinary hospitals in southern Ontario. *Can Vet J.* 2010; 51 (9): 963-972.
11. Bej AK, Steffan RJ, DiCesare J, Haff L, Atlas RM. Detection of coliform bacteria in water by polymerase chain reaction and gene probes. *Appl Environ Microbiol.* 1990; 56(2): 307-314.
12. Sansonetti PJ, Hauteville H, Ecobichon C, Pourcel C. Molecular comparison of virulence plasmids in *Shigella* and enteroinvasive *Escherichia coli*. *Ann Microbiol.* 1983; 134 (1): 295-318.
13. Wilsonville M. Eosin methylene blue (EMB) media. *PML Microbiol.* 2009; 215 (4): 50-58.
14. Johnson JR. *Shigella* and *Escherichia coli* at the cross roads: Machiavellian masqueraders or taxonomic treachery? *J Med Microbiol.* 2000; 49 (7): 583-585.
15. Martinez J, Martinez L, Rosenblueth M, Silva J, Martinez-Romero E., How are gene sequence analyses modifying bacterial taxonomy? The case of *Klebsiella*. *Int Microbiol.* 2004; 7(4): 261-268.
16. So RB, Ladha JK, Young JP. Photosynthetic symbionts of *Aeschynomene* spp. form a cluster with bradyrhizobia on the basis of fatty acid and rRNA analyses. *Int J Syst Bacteriol.* 1994; 44 (3): 392-403.
17. Welch RA, Burland V, Plunkett G, Redford P, Roesch P, Rasko D, Buckles EL, Liou SR, Boutin A, Hackett J, Stroud D, Mayhew GF, Rose DJ, Zhou S, Schwartz DC, Perna NT, Mobley HLT, Donnenberg MS, Blattner FR. Extensive mosaic structure revealed by the complete genome sequence of uropathogenic *Escherichia coli*. *Proc Natl Acad Sci USA.* 2002; 99(26): 17020-17024.
18. Pupo GM, Lan R, Reeves PR. Multiple independent origins of *Shigella* clones of *Escherichia coli* and convergent evolution of many of their characteristics. *Proc Natl Acad Sci USA.* 2000; 97(19): 10567-10572.

Identification and differentiation of *E. coli* and *Shigella* from other *Enterobacteriaceae* sp. by *lamB* gene amplification

Jamileh Nowroozi¹, Ramazan Rajabnia², Seyedeh Maryam Chenari³

¹Professor, Department of Microbiology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

²Assistant Professor, Infectious Diseases Research Center, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

³M.Sc., Department of Microbiology, North Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Abstract

Background and Objective: Metallic green sheen and lactose fermentation has been used for identification and differentiation of *E. coli* from other *Enterobacteriaceae* in laboratories for many years. However, these methods defect to accurate diagnosis of *E. coli*. This study employed *lamB* gene PCR amplification to distinguish *E. coli* and *Shigella* from other *Enterobacteriaceae* isolated from clinical samples and surface waters, collected in Babol, Iran.

Material and Methods: In this cross-sectional study, 100 clinical samples from patients attending health centers and 30 surface water samples were gathered in Babol. All samples were grown on blood agar and Eosin methylene blue. After first biochemical identification, DNA of the samples were extracted and *lamB* gene was amplified using the PCR reaction.

Results: After cultivation of the samples on blood agar and eosin methylene blue media and biochemical identification of the strains, it has been shown that all 40 isolated *E. coli* and 30 *Shigella* carry the *lamB* gene. However, none of the *Salmonella* and *Klebsiella* strains showed the related band.

Conclusions: According to the findings of this study, investigation of *lamB* gene is an appropriate method for initial isolation of *E. coli* and *Shigella* from other *Enterobacteriaceae*.

Keywords: *Enterobacteriaceae*, *E. coli*, *Shigella*, *lamB* gene.

Correspondance to: Seyedeh Maryam Chenari
Tel: +989355023705

E-mail: maryamchenary@yahoo
Journal of Microbial World, 2011, 4(1&2): 23-28.